

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВНЗ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Т. М. Нефедова

Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасний стан економічних відносин в освіті характеризується системними змінами, спрямованими на створення і підвищення ефективності функціонування ринку освітніх послуг. Основною умовою забезпечення фінансово-економічної безпеки вищих навчальних закладів (ВНЗ), інтеграції національної вищої школи у європейський та світовий освітній простір і забезпечення сталого розвитку України в цілому є реформування та модернізація системи підготовки фахівців у вищих навчальних закладах країни шляхом запровадження освітніх інновацій, оптимізації вартості навчання. Бурхливий розвиток інформаційних технологій та засобів телекомунікації, інтеграція освіти, науки і виробництва, залежність країни від процесів, що відбуваються у світі та необхідність їх дослідження і адаптації, з одного боку, і жорстка конкуренція між ВНЗ, з іншого, – потребують зміни пріоритетів розвитку наукової та освітньої сфер.

Інноваційна модель розвитку передбачає системне впровадження досягнень науки і промисловості в реальний сектор економіки, а також активізацію інноваційної діяльності організацій і бізнес-структур. Очевидним є те, що найважливішу роль у даному процесі повинна відігравати інноваційна діяльність ВНЗ. З огляду на це важливою складовою фінансово-економічної безпеки вищих навчальних закладів стають орієнтовані на майбутнє та прогресивний розвиток інновації, спрямовані на створення змін в системі навчання та збереження їх позитивного результату. Крім того, навчальні заклади, які приділяють увагу інноваційній діяльності, здатні швидше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, що створює їм додаткові конкурентні переваги.

При розробці стратегічного бачення і стратегії інноваційного розвитку ВНЗ доцільно враховувати такі особливості: необхідність створення і

використання банку даних соціальних, економічних, політичних показників з метою прогнозування тенденцій розвитку освітньої галузі регіону, України; врахування результатів об'єктивного моніторингу результативності роботи університету при складанні стратегії та в процесі її реалізації; визначення ринкової ніші університету в освітній та науково-дослідній сфері; націленість на підвищення ефективності організації роботи університету, в тому числі підвищення результативності навчальної діяльності студентів, навчально-методичної та науково-дослідної роботи професорсько-викладацького складу; залучення зовнішніх інвестицій у розвиток науково-дослідної та інноваційної роботи, матеріально-технічної бази університету.

На рис. 1 представлено основні чинники формування стратегії інноваційного розвитку ВНЗ, які систематизовано за ознаками наявних проблем, особливостей формування стратегії інноваційного розвитку та першочергових заходів по її реалізації.

Стратегія інноваційного розвитку навчального закладу повинна забезпечувати досягнення встановлених цільових орієнтирів, що сприятиме трансформації його поточного стану в бажаний і досягненню високого рівня ефективності діяльності та конкурентоспроможності ВНЗ.

Стратегічна інформація повинна забезпечувати можливість ідентифікації показників взаємодії внутрішнього і зовнішнього середовища вищого навчального закладу, надавати кількісну інтегральну оцінку впливу можливостей та загроз зовнішнього середовища, що дозволить оцінити можливості інноваційного розвитку і перейти від адаптивної до активної поведінки.

Встановлено, що стратегічна інформація повинна відповідати таким вимогам: бути повною та комплексною, тобто містити всі необхідні для аналізу, прогнозування та прийняття рішень показники; бути релевантною та систематизованою; відповідати завданням, для виконання яких вона

призначена.

Рис. 1. Системні чинники формування стратегічного бачення та стратегії інноваційного розвитку ВНЗ

Система заходів та період реалізації стратегії будуть залежати при цьому від рівня інноваційного потенціалу вищого навчального закладу, представленого сукупністю ресурсної та організаційно-управлінської складових, його стійкості в протидії загрозам зовнішнього середовища та здатності системи управління адаптуватися або активно протистояти цим загрозам.